

Onderwerp: Herindelingsontwerp grenscorrectie

Schiermonnikoog, 28 april 2020

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

Geadviseerd wordt om:

1. Kennis te nemen van de brief van de provincie Fryslân inzake het Herindelingsontwerp grenscorrectie tussen de gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog, die tevens gepaard gaat met een wijziging van de grens tussen respectievelijk de provincies Groningen en Fryslân .
2. een positieve reactie te geven op voornoemd Herindelingsontwerp

Toelichting

- Oostelijke aangroei van het eiland Schiermonnikoog

Door geomorfologische veranderingen in de Waddenzee is de staart van het eiland Schiermonnikoog de afgelopen jaren oostwaarts opgeschoven. Dit heeft ertoe geleid dat het eiland de bestaande gemeentegrens met de voormalige gemeente Eemsmond (sinds 1 januari 2019 opgegaan in de gemeente Het Hogeland) - en daarmee tevens de provinciegrens met Groningen - is overgestoken.

Een verkenning van de actuele ligging van het eiland Schiermonnikoog leidt tot de conclusie dat het eiland nu is gelegen in twee gemeenten en in twee provincies, waarbij feitelijk het eiland Schiermonnikoog niet meer samenvalt met de gemeente Schiermonnikoog.

- Grenscorrectie wenselijk

Dit is een onwenselijke situatie, aangezien er als gevolg hiervan bevoegdheidsvraagstukken aan de orde kunnen zijn, in het bijzonder in het geval van calamiteiten.

Om dit goed te regelen achten de besturen van de gemeenten Schiermonnikoog en Het Hogeland en van de provincies Fryslân en Groningen het noodzakelijk om een grenscorrectie tussen de gemeenten door te voeren, die tevens gepaard gaat met een wijziging van de provinciegrens.

- Procedure grenscorrectie

Gedeputeerde Staten van Fryslân hebben op basis van artikel 9, in samenhang met artikel 8 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) het initiatief genomen bij de te volgen procedure. Overeenkomstig artikel 3, lid 3, sub a, juncto artikel 8, lid 1 en artikel 9, lid 1, sub a, van de Wet arhi hebben Gedeputeerde Staten van Fryslân de colleges van Burgemeester en Wethouders van Schiermonnikoog en Het Hogeland, alsmede het college van Gedeputeerde Staten van Groningen, in de gelegenheid gesteld tot het voeren van bestuurlijk overleg. In dit zogeheten open overleg kunnen alle bestuurlijke oplossingsrichtingen worden besproken om - gegeven de feitelijke situatie - de meest adequate oplossing te kiezen. Dit bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden op 12 februari 2020.

- Open overleg van 12 februari 2020

In het open overleg zijn meerdere oplossingsvarianten besproken. Naast het toepassen van een interprovinciale grenscorrectie is ook gesproken over het treffen van een set bestuurlijke

afspraken als alternatief voor een grenscorrectie. Geconcludeerd is dat dergelijke afspraken als nadeel hebben dat op voorhand niet kan worden voorzien in adequate afspraken voor alle mogelijk voorkomende situaties die bestuurlijk handelen vereisen. Bovendien zouden bij een dergelijke set afspraken meer partijen betrokken moeten zijn, aangezien het ook afspraken over bevoegdheden van andere partijen dan beide gemeenten en provincies kan betreffen. Daarmee is dit volgens de bestuurlijke overlegpartners een suboptimale en daarmee niet-gewenste oplossing voor de voorliggende situatie.

- Uitgangspunten voor grenscorrectie

Het open overleg heeft tot overeenstemming over de volgende uitgangspunten geleid.

1. een grenscorrectie tussen de gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog, die gepaard gaat met een wijziging van de grens tussen respectievelijk de provincies Groningen en Fryslân kan rekenen op draagvlak bij alle bestuurlijke overlegpartners;
2. de nieuwe grens komt te liggen in de geul-as van de Eilanderbalg. Dit betreft - eveneens conform dezelfde overwegingen als bij de voorgaande grenscorrectie - een zo beperkt mogelijke correctie die tegemoet komt aan de wens dat de grens voldoende toekomstbestendig zal zijn, zonder dat het een groter overgaand areaal betreft dan voor het doeleinde noodzakelijk is;
3. de bestuurlijke overlegpartners komen overeen dat het financiële effect van de grenscorrectie dermate beperkt is, dat de grenscorrectie als budgetneutraal beschouwd wordt en er derhalve in dit verband geen verrekening op basis van de artikelen 50 en 51 van de Wet arhi hoeft plaats te vinden;
4. op basis van dit overleg wordt gezamenlijk geconcludeerd dat de fase van het open overleg kan worden beëindigd. Het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân bereidt - in nauwe afstemming met de overige overlegpartners - de herindelingsregeling tot grenscorrectie voor conform de toepasselijke procedure van de Wet arhi, die gericht is op effectuering van de grenscorrectie per 1 januari 2021.

- Voorstel voor de grenscorrectie

Vanuit bovenstaande uitgangspunten stellen Gedeputeerde Staten van Fryslân voor om te komen tot een wijziging van het grensverloop aan de oostzijde van het eiland Schiermonnikoog. Daarbij wordt gekozen voor een beperkte grenscorrectie, waarbij de nieuwe grens komt te liggen in de huidige ligging van de geul-as van de Eilanderbalg. Het betreft een overgaand areaal van een kleine 449ha, bestaande uit 2,8ha 'land' en 446ha 'buitenwater'. Het beperkte budgettaire effect van deze grenscorrectie op de jaarlijkse uitkeringen uit het Gemeentefonds en het Provinciefonds wordt als budgetneutraal beschouwd, hetgeen geen aanleiding geeft voor onderlinge verrekening. De grenscorrectie gaat in op 1 januari 2021. Een kaart van de voorgestelde grenscorrectie is bijgevoegd.

- Zienswijze

In onze ogen is de voorgestelde grenscorrectie noodzakelijk om eventuele bevoegdheidsvraagstukken in het bijzonder in het geval van calamiteiten te voorkomen. Wij stellen u derhalve voor om positief te reageren op de voorgestelde grenscorrectie.

- Vervolprocedure conform de Wet arhi

Het herindelingsontwerp wordt gedurende acht weken ter inzage gelegd, een termijn waarbinnen een ieder een zienswijze bij Gedeputeerde Staten van Fryslân kan indienen. Tevens kunnen de raden van de gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog, alsmede Provinciale Staten van Groningen binnen drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp een zienswijze bij Gedeputeerde Staten van Fryslân indienen. Gedeputeerde Staten van Fryslân stellen vervolgens, met inachtneming van de ingekomen zienswijzen, een herindelingsregeling op. Deze herindelingsregeling wordt vervolgens door Gedeputeerde Staten van Groningen en Fryslân ter gelijkluidende vaststelling voorgelegd aan Provinciale Staten van Groningen en Fryslân. Bij een spoedig verloop van de verdere procedure kan de grenscorrectie per 1 januari 2021 worden gerealiseerd.

- Bijlage
- Kaart van het gebied (conform art. 2, lid 1 van de Wet arhi)

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,

de secretaris,

de burgemeester,

P.G. Küppers

I van Gent